

יום הזיכרון ויום העצמאות – איגרת מידע לעובדים בארגוני רווחה ושירותים חברתיים

יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולחללי פעולות איבה וטרור 2026 יחל ביום שני, ה- 20 באפריל בשעה 20:00 בערב ויסיימו ביום שלישי ה-21 באפריל, בשעה 19:45. עם צאת יום הזיכרון, יחלו חגיגות יום העצמאות של מדינת ישראל ויימשכו במהלך יום רביעי ה-22 באפריל.

גם השנה, כמו בשנים האחרונות, יום הזיכרון ויום העצמאות נקשרים למשמעויות שונות אצל אנשים שונים בחברה הישראלית. משמעויות אלו יכולות להיות אישיות מאד, מכיוון שמועדים אלו מתייחסים לאירועים בעבר הקרוב ובהווה שקרו לאנשים מוכרים וקרובים. המשמעויות השונות נתפסות כקשורות מאד לימינו או ואפילו לעתיד. כדאי לזכור שכמועדים חדשים יחסית (בהשוואה למועדים בני מאות ואלפי שנים), היחס של זרמים דתיים שונים אליהם מגוון גם הוא.

מידע שימושי לצוות ועצות להתנהלות בתקופה זו:

- **רגישויות בימים אלה:** מועדים אלה רגישים יותר מיתר ימי השנה, ויכולים לעורר מתחים חברתיים פוליטיים. מתחים אלו יכולים להתייחס לסוגיות מגוונות שמעלים המועדים וסביב הסמלים המציינים אותם. נדרשת רגישות רבה מהמערכת באופן שבו היא מתייחסת למועדים אלו, מאחר שכל התייחסות של המערכת עלולה להיתפס כפוליטית או כפוגעת בקבוצה כזו או אחרת. בנוסף, יתכן שהתנהגויות של אנשים (מקרב הלקוחות או הצוות) עלולות להיתפס על ידי אחרים כפוגעות וליצור מתיחויות. כדאי להיערך מראש ולהכין את הצוותים לאופן טיפול מקצועי בסוגיות ובמתחים שעלולים לעלות במהלך ימים אלו. מומלץ, בשיתוף ובדיאלוג עם חברי צוות ממגוון תרבויות ותפיסות, לקבוע מראש מדיניות עקבית ומותאמת למטופלים ולצוות, ולהגדיר כתובת מוסמכת להתייעץ אתה במהלך הימים עצמם.
- **סדר היום:** בערב יום הזיכרון בשעה 20:00 וביום הזיכרון בשעה 11:00 מושמעת ברחבי הארץ צפירת דומיה. יש הנוהגים להדליק נר זיכרון ויש לשקול הקצאת איזור המיועד לכך, עבור מאושפזים ובני משפחותיהם, בהתחשב במגבלות הבטיחות והרגישות.
- במהלך יום הזיכרון מתקיימים טקסים ואירועים במגוון מקומות בארץ, ויהיו אנשי צוות ומטופלים שיבקשו להיות בהם. בערב יום העצמאות נחשמים צירים מרכזיים בערים, נערכים טקסים, וכן נורים מטחי זיקוקי די-נור, העלולים לגרום לבהלה ולכוויות. ביום העצמאות נוהגים רבים לצאת לטייל ומציינים את המועד בארוחות בקרב המשפחה והחברים.
- **מפגשים:** אין מניעה לקיים מפגשים טיפוליים. אולם, כשניתן לעשות את המפגשים במועד אחר, יתכן שיהיו פונים שיבקשו לשנות את המועד עקב הרגישות או עקב ההשתתפות בטקסים השונים.
- **מענה לסוגיות נפשיות:** הימים שלפני יום הזיכרון עלולות להעלות מצוקות נפשיות שונות בקרב חלק הפונים, בני משפחותיהם ואנשי הצוות. כדאי לאירגון להיערך על מנת לתת מענה לכך.
- **פעילויות מקצועיות:** עובדים רבים נוהגים לפקוד את העצרות ואת הטקסים בימים אלו. יש לקחת זאת בחשבון ומראש לדאוג לשיבוץ. יש לשקול שלא לקיים השתלמויות מקצועיות בימים אלו.
- **מענה לסוגיות בריאות ובטיחות:** הימים שלפני יום הזיכרון עלולות להעלות מצוקות נפשיות שונות בקרב חלק מהמטופלים, בני משפחותיהם ואנשי הצוות. כדאי לאירגון הבריאות להיערך על מנת לתת מענה לכך. בנוסף, מדי שנה נפגעים ילדים ובני נוער כתוצאה משימוש בתרסיסי שלג, זיקוקין די-נור, "מנגלים" וכו'. הפגיעה השכיחה היא כוויות באזורים שונים בגוף. מומלץ לידע את לקוחות האירגון כיצד להתנהל בצורה נכונה לקראת החג (ראו קישור להנחיות בסוף איגרת זו).

הנחיות ארגון בטרם לבטיחות ילדים ביום העצמאות: <https://tinyurl.com/yfet2a32>

מדריכי המרכז הבין תרבותי לירושלים:

[ניהול שיח בימים מתוחים](#) [ניהול הגיוון ויחסי יהודים ערבים - בזמן מלחמה](#)

האגרת עובדה על סמך איגרת יום הזכרון ויום העצמאות לאירגוני בריאות שנכתבה על ידי צוות המרכז הבין תרבותי לירושלים שבחר להיעזר בגישת ה-Creative Commons לקוד פתוח כגישה מנחה לצורך הגדרת אופני השימוש בחומרים שלו. אגרות מידע נוספות ניתן למצוא [בדף הפרסומים של המרכז הבין-תרבותי לירושלים](http://jicc.org.il/heb) (<http://jicc.org.il/heb>)

jicc@jicc.org.il | www.jicc.org.il